

# Trampa mortal

**Ira Levin**

Introducció i notes / Josep Rosselló

Presentació / Josep M. Benet i Jornet



**TEATRE**  
**bromera**

## ACTE PRIMER

### ESCENA I

*(Quan s'alça el teló, SIDNEY BRUHL, tot pensatiu, es troba assegut a l'escriptori. És un home d'uns cinquanta anys, de bon aspecte i segur d'ell mateix. Vist un càrdigan i un jersei de coll redó. La màquina d'escriure està tapada. Les cortines dels finestrals han sigut corregudes. És un migdia assolellat d'octubre. Molt a poc a poc, les portes corredisses s'obrin i MYRA BRUHL entra. És una dona d'uns quaranta anys, esvelta i discreta. Vist suèter i falda. Porta una glaçonera metàl·lica a les mans. Encara que entra i la deixa damunt la licorera sense fer soroll, SIDNEY se n'adona.)*

SIDNEY. *Trampa mortal*: comèdia d'assassins en dos actes. *(MYRA es gira cap a ell.)* Un únic espai. Cinc personatges. *(Mostrant-li un mecanoscrit enquadernat amb tapes de cartó.)* En l'Acte primer, un crim perfecte. En el segon, les conseqüències inesperades. Ben construïda. Bons diàlegs. Rialles en els moments oportuns... Molt comercial. Molt. *(De sobte, fa un gruny i llança el mecanoscrit sobre l'escriptori.)*

MYRA. Sidney, això és fantàstic! Me n'alegre per tu, amor meu. Millor dit, me n'alegre per tots dos.

SIDNEY. Te n'alegres, Myra? Per què dimonis te n'alegres?

MYRA. Com? És teua, veritat? La idea que vas tenir l'agost passat, no?

SIDNEY. Doncs, no. La idea que vaig tenir l'agost passat va acabar en el mateix lloc que la de juny i juliol passats: al foc de la llar. Després pujà per la xemeneia i es volatilitzà. I el mateix els ha passat a totes les idees que he tingut últimament. D'un temps ençà, l'única cosa que faig és contaminar Fairfield County. (*Agafant el mecanoscrit que estava llegint.*) Això ha arribat aquest matí amb el correu. És d'un tal (*ho llig en el sobre*) Clifford Anderson. Un d'aquells joves ignorants que van assistir al curset d'estiu que vaig impartir a la universitat. Escolta, escolta... (*Llig la carta menyspreant el contingut.*)

«Benvolgut i admirat Sr. Bruhl, espere que sàpia perdonar-me l'atreviment d'enviar-li la meua obra *Trampa mortal*. Anit mateix, més o menys cap a les dues de la matinada, vaig acabar de passar-la a màquina i crec que és just que siga vosté la primera persona a llegir-la, perquè estic convençut que, sense la inspiració de les seues brillants comèdies d'intriga i sense els ànims i els savis consells que em va transmetre en el seu curset d'estiu, no l'hauria escrita mai. Per tot això, en el cas que arribe a la conclusió que la meua comèdia té una dècima part de la qualitat de qualsevol de les seues, consideraria que el temps que m'ha costat escriure-la ha estat molt més que ben emprat. I el mateix podria dir dels diners que vaig pagar com a matrícula del seu curset: han estat molt ben invertits, ja que he tret el màxim profit de les seues lliçons tan magistrals.»

MYRA. (*Seu.*) És encantador!

SIDNEY. (*Irònic.*) No és encantador, és un pilota! (*Continua llegint.*) «Li pregue que em perdone pel fet de lliurar-li una còpia en brut, feta en paper carbó, però és l'única que tinc. La fotocopiadora del meu carrer no funciona, i per això no he pogut fotocopiar el mecanoscrit original. Però no puc esperar fins que l'arreglen. Considere que el meu deure és donar a conèixer la *criatura* al seu *pare espiritual* el més aviat possible.» El romanç és seu. Les cursives, meues. «Si no li sap massa greu, m'agradaria molt que en acabar de llegir-la em telefonara o m'escriguera per tal de fer-me saber si la meua obra és digna de ser presa en consideració. Espere notícies seues.» Etcètera, etcètera, etcètera. Còpia en brut? La mare que l'ha parit! Si ha escrit tota l'obra sense fer correccions! (*Llança la carta sobre l'escriptori.*) Crec que sé qui és; un xicot gros com un porc, uns dos-cents quilos en canal. Em va dir que tenia problemes glandulars. On deu haver aconseguit la meua adreça?

MYRA. A la universitat.

SIDNEY. Possiblement. (*S'alça i s'acosta a la licorera.*)

MYRA. És tan bona? La primera obra que escriu?

SIDNEY. Sí. És un èxit assegurat. Encara que caiguera en mans d'un director competent. (*Preparant-se una copa amb gel.*) Estarà anys en el cartell. Anys! Tota una generació d'Andersons es vestiran i menjaran dels seus drets, tant d'autor com per muntatge. A més, serà molt senzill adaptar-la per a la pantalla gran, amb George C. Scott i Liv Ullman.

MYRA. (*Tota animosa.*) Trish van DeVere també, veritat?

SIDNEY. Sí. També hi ha un paper per a ella. Aquesta ma-leïda obra és perfecta.

MYRA. Doncs, no t'entenc. No hauries d'estar pagat perquè uns dels teus deixebles haja escrit una obra amb tantes possibilitats?

SIDNEY. (*Reflexiu.*) Myra, estimada, és la primera vegada en tants anys de matrimoni que... ací no queda ni una gota.

MYRA. Ai, senyor!... (*Comença a endreçar la licorera. SIDNEY pega voltes pertot arreu.*)

SIDNEY. Estic que talle claus de tanta enveja que em fa. Si poguera li retorceria el coll i li esclafaria el cap amb aquesta maça. Després, el soterraria per sempre. Encara que per a poder amagar els seus dos-cents quilos hauria de cavar un clot immens. Tot seguit, donaria a conèixer aquesta extraordinària comèdia, signada per mi, naturalment. La posaria en mans de... David Merrick, o millor encara, de Hal Prince... (*Pensa uns segons i de sobte diu.*) Ei! Sense cap mena de dubte, és la idea més brillant que he tingut en anys!

MYRA. (*S'acosta a ell.*) Ai, Sidney, pobret meu! (*L'abraça i li fa un bes a la galta.*)

SIDNEY. Myra, vols dir-me quin sentit té que tinga aquesta maça si mai no la faig servir?

MYRA. Vinga, Sidney, més tard o més d'hora, tu mateix tindràs una bona idea. Una idea que creixerà i es convertirà en una obra infinitament millor que la d'aquest jove.

SIDNEY. Què t'hi vols jugar que... No. No ho faces, ja no et queden diners.

MYRA. No exageres que tampoc està la cosa tan malament.

Encara no tenim els creditors fent cua a la porta.

SIDNEY. No tardaran. T'ho assegure. Myra, t'he deixat sense un clau, eh?

MYRA. Potser sí, potser no. Entre els dos ho hem fet. Però, fins ara, ha sigut tot un plaer, cavaller. *(El torna a besar.)*

O siga que no et preocupes. Encara que, sí que és de veres que ens vindria molt bé que la teua pròxima obra fóra un èxit clamorós.

SIDNEY. *(Fuig d'ella.)* Mira que bé! Això és precisament tot el que jo necessite ara, una mica més de pressió. *(S'acosta a l'escriptori. Tot seguit, comença a toquejar el mecanoscrit enquadernat.)*

MYRA. Sidney, per què no li la fas arribar a Merrick? Potser en canvi et pague una comissió.

SIDNEY. Et refereixes a una comissió com a descobridor?

MYRA. No en tinc idea...

SIDNEY. Un esplèndid i magnífic u per cent; com a molt, un u i mig.

MYRA. I ja que estem, per què no la produeixes tu mateix? Amb tanta relació que tens amb el teatre, ja deus saber com es fa, no? Estic segura que series un bon productor.

SIDNEY. Myra, estimada, potser estic fet un canalla i un criminal. Fins i tot, és possible que ja sàpia com cometre un assassinat i eixir-ne impune. Però mai no arribaré a ser productor de Broadway. Mai no cauré tan baix, saps?

MYRA. Doncs, col·labora amb el jove. Per molt bona que siga la seua obra, sempre podrà millorar-se, no creus?

Sempre li vindran bé les mans d'un professional com tu que sàpia com fer-la més directa, més real, més viva.

SIDNEY. Potser aquesta és una bona idea...

MYRA. A més, estic convençuda que el xic estarà molt agraït que tu col·labores amb ell.

SIDNEY. Aniríem a mitges.

MYRA. El teu nom encapçalaria el cartell.

SIDNEY. Evidentment! «Amic meu, ordre alfabètic invertit. Sempre es fa així.»

MYRA. A més, tu ets el mestre.

SIDNEY. I tant! El mestre Sidney-quatre-fracassos, Bruhl.

MYRA. No. Tu ets el famós Sidney Bruhl, l'autor de *Joc assassí*.

SIDNEY. (*Farfallejant com un pobre vellet.*) «Com? Ja recorde, ja. *Joc assassí*. Això ho van estrenar en temps del rei Artús, veritat?»

MYRA. Sidney, vols no exagerar? No fa tant!

SIDNEY. Divuit anys, Myra, divuit, i no sabia dir quin de tots ha passat més de pressa. No hi ha res que es volatilitze tan ràpid com la fama... Escolta, m'ha quedat una frase total, de llibre. (*Agafant el quadern de notes i la ploma.*) Potser podré col·locar-la en una de les pròximes obres. Ara, no sé si cap actor sabrà dir-la com cal. *Volatilitza* s'escriu amb *tz*, veritat?

MYRA. És clar. Veus, Sidney, l'obra millorarà amb tu.

SIDNEY. I tant! Li donaré el meu segell inimitable. Directament des de Boston: Sidney Bruhl! (*Deixa el quadern de notes i la ploma. Després, agafa la carta del jove.*)

MYRA. Per què no li telefones? On viu?

SIDNEY. No gaire lluny. A Milford. (*Va cap al telèfon. Mira la carta uns segons. Després, es gira cap a MYRA.*) Doncs no cregues, allò de la maça...

MYRA. Oblida-te'n, Sidney, oblida-te'n! Tacaries l'estora de sang i Helga ten Dorp no tardaria gens a detectar les vibracions.

SIDNEY. Des d'Holanda? Ni pensar-ho.

MYRA. Sidney, què dimonis fumares la nit de divendres mentre la resta de nosaltres estàvem fumant herba? Que no recordes que Paul Wyman li ha llogat la casa dels McBain per sis mesos? Estan escrivint un llibre junts. Si es va passar un quart d'hora imitant-la!

SIDNEY. Això era? Doncs jo em pensava que, al remat, Paul havia decidit eixir de l'armari.

MYRA. I tu dius que saps com cometre un assassinat i eixir-ne impune? Tu? Si ets capaç que Helga ten Dorp toque a la porta de casa i no arribar ni a adonar-te'n...

SIDNEY. Tens raó. Potser hauré de canviar el meu pla.

MYRA. Bé que faràs. La setmana passada els Wesson la van convidar a sopar i Helga ten Dorp va endevinar que Tom pateix de mal d'esquena, quants diners té invertits en mines de plata i la debilitat de son pare per les dones altes. També els va fer saber que la seua dona de fer faenes volia deixar-los, com, efectivament, va ocórrer dos dies després. Per acabar, va trobar un clauer que Nan havia perdut el 1969. S'havia clavat sota l'assecadora.

SIDNEY. O siga que la famosa Helga ten Dorp viu ara a casa dels McBain?

MYRA. (*Assenyalant cap a la dreta del fòrum.*) Sí, allà està, quasi en el més enllà. I de segur que en aquests mo-



ments capta els nostres senyals psíquics amb el seu radar particular.

SIDNEY. Doncs, me n'alegre per Anderson. Sembla que ja té algú de part seua per a defensar-lo; ara, com que jo no crec en la parapsicologia...

MYRA. Doncs la policia europea sí que hi creu. Helga ten Dorp està més que farta de tant d'aclarir assassinats. Per això vol passar una temporada per ací. Vol desconectar.

SIDNEY. Un moment. Ara que recorde, el xicot gros no va aguantar tot el curset. A més, li deien Quinn, Quincy o alguna cosa semblant. Anderson? Anderson? Mira que si el tal Anderson fóra un que tartamudejava com un descosit...

MYRA. (*Assenyalant el telèfon.*) Això ho pots descobrir ràpidament.

SIDNEY. Tens raó, comprovem-ho. (*Mira la carta un moment. La deixa. Tot seguit, de memòria, marca el número que acaba de llegir.*) Aquesta pot ser una conversa eterna, sense principi ni final. (*Després d'escoltar, penja.*) Comunica. De segur que ja està parlant amb Merrick. (*Amb el telèfon a la mà, fa un gruny. De sobte, s'adona que MYRA li fa mala cara.*) Myra? Què hi ha per a sopar?

MYRA. Salmó.

SIDNEY. Una altra vegada?

MYRA. Una altra vegada, sí. Sidney? Realment series capaç d'assassinar algú només per aconseguir l'èxit?

SIDNEY. (*Sorprés.*) Myra! Com pots pensar això? I tant que sí! (*Assenyalant cap a la dreta del fòrum.*) No es pose així, senyora Ten Dorp, que estic de conya!

MYRA. Senyora Ten Dorp, no, senyoreta. Està divorciada.

SIDNEY. És clar. Qui pot aguantar estar casat amb una esposa que t'ho detecta tot? (*S'adona del que acaba de dir i intenta dissimular. Tot seguit, agafa la beguda i fa un glop. MYRA el traspassa amb els ulls.*) Myra! Vols deixar de mirar-me amb aquest esguard de basilisc! Encara que vés a saber com mirava un basilisc! A més, a tu tampoc no t'agrada gens anar a Sardi's i que et donen taula al costat de la cuina, eh?... Per cert, saps quants diners pot guanyar, avui dia, l'autor d'una comèdia com aquesta? Dos milions de dòlars. O més. Tot això, sense comptar els ingressos per les samarretes, evidentment. Doncs, si aquest no és un motiu suficient per a assassinar algú, ja m'agradaria saber quin ho és. Tant de bo no m'hagueres esmentat la bruixa... (*De nou, despenja i telefona.*) Ara. Ara. Anem allà. Clifford Anderson? Escolte, Anderson, sóc Bruhl, Sidney Bruhl. Sí, el mateix. (*Tapa el micròfon del telèfon i, amb els llavis, diu a MYRA: «No és el tartamut.»*) Sí. L'he acabat de llegir fa uns quinze minuts. Puc assegurar-li, Anderson, seré del tot sincer, que ha escrit vosté una primera versió molt interessant. Sí, de veritat. Ara mateix li deia a Myra, la meua dona, que si es reescriu un poc, i s'hi afigen uns quants moments còmics, a més, és clar, de canviar-ne tot el desenvolupament escènic, potser arribarà tan lluny com *Crim Perfecte*, *Joc assasí* o *Empremta*. Com diem nosaltres els *teatres*, la seua obra té fusta. Com? És clar. Ho entenc perfectament. Jo també vaig pensar el mateix quan vaig escriure *Joc assasí*, i tant que vaig pensar que era perfecta. Afortu-

nadament, un dramaturg amb molta més experiència que jo va voler fer-li un repàs i, encara a hores d'ara, he de reconèixer que sense ell mai no hauria triomfat. No, no. No va voler signar-la amb mi. Això sí, es va endur la meitat dels drets... George S. Kaufman. No. Tot i que jo hi vaig insistir molt, Déu ho sap, George no va voler. En aquell temps, tenia molts deutes, molts, i va decidir no aparèixer en el cartell. No volia que els seus creditors s'assabentaren que s'emportava un tant dels drets d'autor. Sí, és clar. De tota manera, aquesta sols és la meua opinió i potser estic equivocacat. Què li han comentat els altres que han llegit *Trampa mortal?* Com? Que jo he sigut el primer? (*Observa MYRA i pensa.*) Molt agraït i tot un honor. Però, home, algú deu saber que l'ha escrita, no? No sé, la seua dona, un company del treball, un d'aquells estupi... estupendos xics del curset... Ningú! No, no, l'entenc perfectament. A mi també m'agrada escriure així, desconnectat del món. (*Dirigint l'esguard a MYRA.*) Sense ningú que em distraiga. I tant! Així és un gust treballar, sense més preocupació que mirar el termòstat i regar les plantes. De tota manera, Anderson, no entenc com, des de juliol, ha escrit només una comèdia. En tant de temps jo ja n'hauria acabat tres o quatre, com a mínim. (*MYRA, tota empenyada, s'allunya un poc.*) Sí, és clar, ara mateix porte entre mans una obra sobre una dona amb poders mentals. He pres Helga ten Dorp com a referent. La coneix, veritat? La famosa vident holandesa, sí. Casualment, és veïna nostra. (*S'adona que MYRA li fa mala cara.*) De moment l'he titulada *L'esposa empenyada...*

Però és tan sols el títol provisional. N'he de trobar un altre de més original, més cridaner. Per cert, m'encanta *Trampa mortal*. Estic temptat de dir-li que molt més el títol que no l'obra. Ara, si pensem que es tracta de la seua *opera prima*, no està escrita tan malament. Però són tantes les millores que tinc en ment i que m'agradaria comentar amb vosté que podríem passar hores i hores al telèfon. És a dir que, quan li vinga bé, es passa per ací i repassem el text. És clar, home, de cap a cap, escena per escena, full per full. Eh... Ara que pense, estem de sort. Tinc lliure aquesta vesprada. Doncs, per què no s'acosta? No vivim massa lluny. Com? Ah! Doncs, si vol pot agafar el tren fins a Westport i jo l'arregleue a l'estació, d'acord? Serà la millor solució, perquè si ve amb el seu cotxe de segur que no troba la casa. Vivim envoltats de bosc. Sempre que esperem visita hem de fer senyals de fum. D'acord. No penge, no. (*Tapa el micròfon del telèfon i diu a MYRA.*) T'és el cotxe al taller, cuida la casa d'un matrimoni que està viatjant per Europa. Ah! I és fadrí.

MYRA. Me n'alegre molt, Sidney; però vol col·laborar amb tu o no?

SIDNEY. (*Com pensant en altres coses.*) Potser sí. Potser no... Escolta, Myra? George S. Kaufman encara vivia quan vaig estrenar *Joc assassí*, no? (*Llevant la mà del micròfon del telèfon.*) Diga. No. Massa prompte. Que no n'hi ha un altre? No, aquest tampoc, massa tard. Doncs bé, el de les set i vint-i-nou. D'acord. (*Pren nota.*) Per a tornar pot agafar un tren que ix de Nova York un poc després de les onze. Para a Milford. Tranquil. No tindrà

cap problema per a arribar a casa. Escolte, Anderson, podria fer-me un favor? Quan vinga porte'm la primera còpia, vol? Veurà, als meus ulls vells i cansats ja els costa un poc llegir la còpia en paper carbó que m'ha lliurat. Molt agraït. Veig que vosté és un xic com cal. Així és que ens trobem a l'estació de Westport a les set i vint-i-nou, d'acord? Ah! Terence, puc dir-li Terence, veritat? No? Com és això? Disculpe'm, té raó. Clifford, Clifford! Escolte, Clifford, potser arribe amb un poc de retard. És que abans he de fer unes gestions. No li sap greu esperar-me a l'estació, veritat? Bé, Clifford. Doncs, quedem així. No. Arribaré el més prompte possible. Ah! És clar. Agafaré el meu Mercedes blau metal·litzat. Bé, ja està tot? Doncs, fins ara, adéu, adéu. (*Penja. Tot seguit fa un altre glop de la beguda. MYRA està molt més que emprenyada.*) Em pense que Clifford era l'únic xic del curset sense cap defecte físic...

MYRA. Sidney! Quines gestions has de fer?

SIDNEY. No m'havies demanat que anara a la biblioteca?

No he d'arregar-te o tornar-te uns llibres?

MYRA. Qui, jo? Jo no t'he demanat res d'això.

SIDNEY. Doncs, em pensava que sí. (*Mira i toqueja la copa. Tot seguit, es gira cap a MYRA.*) Ja han arreglat la fotocopiadora del seu carrer. De tota manera, s'ha estimat més esperar uns dies abans de fotocopiar-la. No volia fer-ho sense saber la meua opinió. Ah! Cap altra persona no ha llegit l'obra; millor encara, ningú no sap que l'ha escrita.

MYRA. I tampoc no veurà ningú com l'arregles a l'estació, veritat, Sidney?